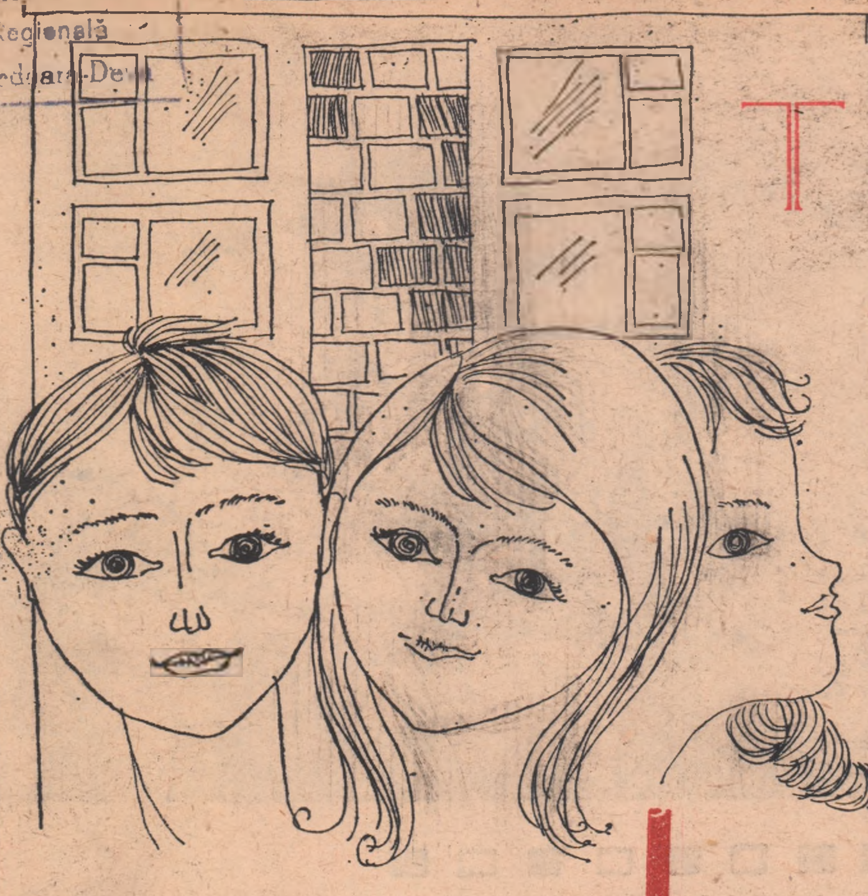

Desen : Stela CREȚU

TRADIȚII

Cînd se clădește o școală nouă, ca și atunci cînd se clădește o casă nouă, îți place să stai cît mai mult pe lîngă ea. Dacă e soare, o privești în soare, și ți se pare că strălucește. Dacă e nor și plouă, te duci înăuntru, și de la fereastră te uiți la trecători și la picurii ce se preling pe geam. Și cînd stai la o fereastră și te uiți cum plouă îți vin în minte foarte multe gînduri. De pildă, acum. Mă gîndesc la Topan Zorela. Și la Pop Ioan. Și la Irimieș Flavia, și la Mătea Dorin pe care i-am cunoscut în comuna Florești, regiunea Cluj. Sînt elevi acolo, la școala cea nouă și atît de frumoasă din comună. Ne-a trebuit foarte puțin timp pînă să ne împrietenim. Ei mi-au povestit despre pregătirile lor în vederea alegerilor pionierești, despre faptul că fiecare copil parcă se întrece în a găsi idei interesante pentru acțiunile pionierești viitoare.

Ei spuneau că felul în care vor ști să-și organizeze activitățile, faptul că ele trebuie să fie frumoase și interesante are pentru ei o importanță foarte mare. E un fel de datorie față de tradiția școlii. Da, chiar așa spuneau : noi trebuie să facem totul foarte bine, să fim demni de tradiția care este pentru noi o adevărată cinste. Pentru că, spuneau ei, toamna aceasta a venit aici, la Florești, cu două evenimente importante : clădirea unui local nou de școală și istoria emoționantă a primei școli clădită la Florești. Apoi mi-au povestit mai amănunțit cum că în toamna aceasta au primit vizita tovarășei învățătoare Maria Costea, în vîrstă de 82 de ani, care între anii 1908 și 1918 a fost învățătoare la Florești. Învățătoarea bunicilor și străbunicilor elevilor

Elena SKIBINSKI

(Continuare în pag a 2-a)

Proletari din toate țările, uniți-vă !
La luptă pentru cauza Partidului Comunist Român, fii gata !

Scînteia pionierului

SÎNT GATA ÎNTOTDEAUNA

ORGAN AL COMITETULUI CENTRAL AL UNIUNII TINERETULUI COMUNIST

Anul XVII nr. 43 (1087) * miercuri 26 octombrie 1966 * 8 pag. 30 bani

PRIETENELE

Era în februarie 1965. În „Scînteia pionierului" apăruse un cîntec — „Cîntecul vieții noi", compus de pioniera Hotoran Mariana, de la Liceul de Muzică nr. 2 din București. Urmarea ? Peste cîteva zile, pe adresa școlii au sosit pentru Mariana zeci de scrisori. Cîntecul ei a plăcut multor pionieri, a fost învățat și interpretat la diferite serbări, noii prieteni o felicitau, o încurajau.

Dintr-un sat moldovenesc, Broscoșești, comuna Lunca Banului, raionul Huși, i-a scris pioniera Pruteanu Sanda. O scrisoare frumoasă, emoționantă. Și Mariana i-a răspuns, ca și altora, apoi a sosit o altă scrisoare, a urmat un alt răspuns și asa mereu. In vacanță, îndemnată de mama ei, Mariana a invitat-o pe Sanda la București. Pe peronul gării de nord s-au întîlnit si s-au recunoscut două prietene. Au urmat zile de vacanță vesele, cu plimbări prin Capitală, vizite la Palatul pionierilor, la diferite muzee, vizionări de spectacole la teatru și cinema... Despărțirea nu a fost ușoară, fetele erau acum prietene adevărate.

De atunci între București și Broscoșești circulă mereu scrisori, fotografii, daruri, iar în vacanța viitoare urmează întoarcerea vizitei. Sanda pregătește Marianei o primire... moldovenească.

NIȘTE ROBINSONI CRUSOE, IZOLAȚI DE BUNĂ VOIE

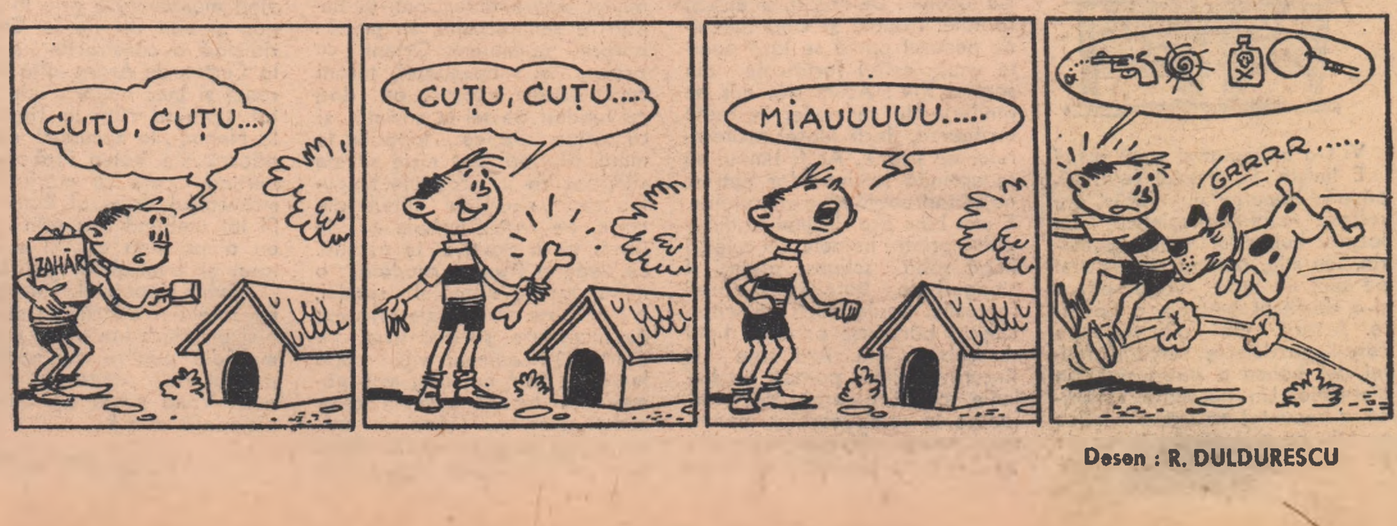
Cum s-a petrecut cumplitul naufragiu. Este domesticită o albină cu scopul de a servi ca mesager. Sândel Aramă, prieten devotat al noului Robinson se oferă să-l salveze și se dă drept Vineri. Consecințele îndepărtării de civilizație și semnalele S.O.S.

Încercații corăbieri spun că înaintea furtunii, marea este suspect de calmă. În ziua aceea, pe locul unde latitudinea și longitudinea arăta prezența orașului Brăila, mai precis la Școala generală nr. 15, în clasa a IV-a A, domnea o liniște desăvîrșită. Chiar cel mai neastîmpărat dintre elevi, Teodorescu George, părea să asculte foarte cuminte explicațiile din ora de istorie. Cine să-și închipuie că de fapt, el născocise un joc grozav și se îndrepta cu repeziciune spre naufragiul stîrnit de nota 4 ! Căci ochii lui erau ațintiți pe poza din manual înfățișînd o încleștată luptă a dacilor cu romanii În închipuire, se vedea făcînd minuni de vitejie cînd într-o tabără, cînd în cealaltă. Și în loc să știe despre ce se vorbește la lecție, părea năucit de șuierul săgetilor... Pînă atunci băiatul se numărase printre elevii buni la învățătură. Pionierii chibzuiau tocmai cum să procedeze în urma acestui semnal de alarmă, cînd, Aramă Săndel, prieten devotat al eroului, s-a oferit să-i sară în ajutor. Aramă trecea drept un elev chibzuit și conștiincios, așa încît copiii s-au bucurat. Mai ales că din prima clipă Săndel a dovedit că este în stare de serioase sacrificii. A scos din ghiozdan un măr miraculos care a atras imediat o albină. Apoi s-a prefăcut, ba că lasă vietatea în părul Florentinei Iordana, ba c-o strecoară Marianei Manole în buzunarul bluzei... După larma stîrnită, ai fi crezut că Aramă este un obraznic în toată legea. Totuși, el nu intenționase decît să-i transmită lui George semnale înșelătoare de prietenie, pentru a fi primit pe Insula Obrăzniciei. O dată debarcat acolo, își propunea să-și urmeze prietenul ca o umbră și să-l îndrepte. Dar s-a întîmplat cu totul altfel. George l-a condus pe cărări de umbră și mister. Apoi, arbori ciudați, cu niște fructe mici și neînsemnate la prima vedere (un ghemotoc de hîrtie aruncat într-un coleg, o piedică pusă din întîmplare

Maria PETRE

(Continuare în pag. a 3-a)

Desen : R. DULDURESCU

IONEL NU-I UN BĂIAT... LINIŞTIT

Multe jocuri au învățat cei mici de la elevii claselor mai mari, ai Școlii generale nr. 193 din București.

Noi, pionierii de la Şcoala generală din comuna Răstolița, avem un fel de... necaz. Nu de mult, am discutat aşa, între noi şi am hotărît ca atunci cînd va sosi momentul, să-l alegem ca preşedinte de unitate pe Damian Ion, dintr-a VII-a. Toate bune pînă aici, dacă n-ar fi ceva care ne cam deranjează. Unii spun despre Ionel că-i un băiat liniştit. N-ar fi cu supărare, că doar ăsta nu-i un defect. Numai că nu e aşa.

E adevărat, de felul lui, Ionel e cam tăcut, mai mult gînditor decît vorbăreţ. Pesemne că din motivele acestea unii se grăbesc să spună despre el aşa ceva. Se vede însă că ei nu ştiu că-n primăvară Ionel nu şi-a găsit liniştea multe zile în şir. Dacă te uitai la el, aveai impresia că e la fel ca un lac de munte, cu undele neclintite. Dar în inima şi-n mintea lui era ca apa Răstoliței cea-nvolburată. Vreo cîţiva colegi erau pe punctul de a rămîne de... căruţă. Aţi văzut cum toamna, cîte un cocor rămîne de stol, şi l-aţi auzit ce jalnic ţipă. Îi e greu, nu mai are încredere în aripile lui. Ionel nu-i prea vorbăreţ, dar cam aşa ceva le-a spus preşedinţilor de detaşamente cînd s-a discutat această situaţie. Şi-a reuşit să ne... neliniştească pe toţi. Şi nici el nu şi-a găsit liniştea decît atunci cînd cei rămaşi mai în urmă au reuşit să-şi îndrepte situaţia la învăţătură. Şi tot cam atunci s-a petrecut şi povestea cu lotul şcolar. Ca-n fiecare an, trebuia să-l săpăm cu hîrleţul, şi asta ne lua o groază de timp. Iar noi, aflîndu-ne în situaţia de care v-am vorbit, eram mai ocupaţi ca oricînd. Atunci Ionel a venit într-o duminică dimineaţa cu doi cai şi un plug (el ştie cum a făcut rost de acest „tractor") şi, împreună cu alţi doi colegi, a arat tot lotul. Nouă nu ne-a mai rămas decît să-l parcelăm şi să-l semănăm.

De ce-om alerga însă după întîmplări petrecute cu luni în urmă, cînd avem altele mai... proaspete? La începutul acestui an şcolar, am hotărît să amenajăm părculeţul din faţa şcolii, să reparăm gardul cu forţe şi mijloace proprii, şi să amenajăm şi o bază sportivă (terenuri de volei, handbal, baschet, pistă de alergări şi groapă de sărituri). Ionel, ca întotdeauna, printre noi. De fapt se afla în fruntea noastră. În felul lui, cam tăcut şi neobservat, a propus şi chiar a organizat echipe, pe clase, şi o întrecere între ele. Şi aşa se face că tot... planul nostru a fost îndeplinit... înainte de termen. Acum urmează numai să ne sosească cele cîteva camioane de zgură, de la Deda. Atît mai avem de lucru...

Se poate spune despre viitorul nostru preşedinte de unitate că-i un elev foarte bun la învăţătură. Se mai poate spune că-i disciplinat, ordonat, că-i un bun coleg, că-i un bun sportiv, că are multă, foarte multă iniţiativă. Se pot spune multe asemenea lucruri frumoase. Dar că-i... liniştit? Nu, asta nu se poate. Credem că acum v-aţi convins şi dumneavoastră că nu se poate...

Pionierii unităţii de la Şcoala generală din comuna Răstoliţa, raionul Topliţa, reg. Mureş-Autonomă Maghiară.

Pt. conformitate
C. PALTINEANU

PIX OBSERVĂ

În ciuda toamnei

Prin cîteva avertismente friguroase, cu biciuieli de umezeală duşmănoasă, toamna s-a instalat confortabil în jilţul vremii. Trompeţii ei au început să cutreiere pădurile şi să alunge oamenii pe lîngă sobe.

Pădurea de lîngă Dobrovăţ-Moldoveni însă a ocolit-o. Era plină de copii, veniţi într-o vizită de despărţire. A doua zi, însă, a tăbărît asupra ei şi a transformat-o într-o dungă de flăcări ru-

ginite. A intrat apoi în sat, dar aici au înfruntat-o florile din grădina Auricăi Năstase.

Două lujere de petunie au sosit într-un plic, la redacţia noastră. Mesageri de vară tîrzie, ele ne-au spus că-n ciuda brumei, sfîrşitul lui octombrie n-a veştejit în grădina Auricăi zîmbetele de pe straturi.

Ilie TRAIAN

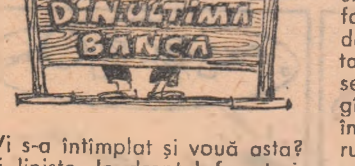
TRADIȚII

(Urmare din pag. 1)

de azi! De la dînsa au aflat copiii o mică istorie adevărată: la 25 decembrie 1787, pe teritoriul comunei Floreşti, Gheorghe Şincai a ridicat primul local de şcoală (decretul se păstrează şi azi la Arhiva Mitropoliei Unite din Blaj, publicat prima dată în limba latină de Al. Papiu Ilarian în 1864. Despre clădirea şcolii de la Floreşti a scris apoi, în limba română, în 1899, în „Foaia scolastică" de la Blaj, profesorul Ion Raţiu). Clădirea aceea, veche, prima clădire de şcoală, era din lemn. În 1857 s-a zidit prima clădire de piatră, cu o singură sală de clasă, lîngă biserica din comună. În 1902 localul şcolii se măreşte: se construiesc 2 săli de clasă! Şi acum, după aproape 200 de ani, această podoabă, şcoala cea nouă, cu etaj, laboratoare, săli de clasă. Cea mai înaltă clădire din comună este şcoala. Şi tovarăşa învăţătoare a încheiat aşa: „Mă simt fericită că mă aflu în mijlocul foştilor mei elevi, al fiilor şi al nepoţilor acestora. Să creşteţi, dragi copii, într-o dragoste curată şi puternică faţă de patria noastră, România socialistă, faţă de vrednicii şi înţelepţii noştri conducători".

★

Cînd se clădeşte o şcoală nouă, ca şi atunci cînd se clădeşte o casă nouă, îţi place să stai cît mai mult pe lîngă ea. Şi copiii stau acum mult prin şcoala lor nouă, pe care o îngrijesc, o înfrumuseţează, îi pun ghivece cu flori la ferestre... Iar cînd plouă, se uită pe geam la trecători şi la picăturile ce se preling pe ferestre. Şi înăuntru, în clase, parchetul curat, caloriferele, tabla neagră, mare şi lucioasă, totul îţi dă o senzaţie de linişte şi statornicie. Şi nu se poate să nu-ţi fluture un gînd, nu se poate să nu te întorci cu gîndul în urmă, la clădirea aceea de lemn, prima, şcoala de acum aproape 200 de ani...

Cînd clopoţelul nici nu se aude...

Vi s-a întîmplat şi vouă asta?

E linişte. În dreptul ferestrei, păunii amurgului. Tabla are reflexe albastru-roşietice, întocmai hubloului unui submarin. Nu ştiu, dar parcă a trecut pe aici un zefir vrăjit, parcă şi-a desfăcut petalele o poveste. Actorii din albumul pe care-l găzduieşte servieta fetiţei din banca a patra sînt în dizgraţie. Un oarecare Tudorică a renunţat să-i mai explice nu ştiu ce prin semne cuiva de pe rîndul al treilea. Se întîmplă o minune şi cu Enache: stă locului! De obicei, se mişcă, fornăie, tropăie şi cînd deschide penarul parcă se lasă poarta unei cetăţi fortificate din secolul XIV! Acum stă, dus pe gînduri. Nu se aude, în toată încăperea, decît glasul profesorului de istorie. Ar fi timpul să se aprindă lumina, dar nimeni nu se îndreaptă spre comutator. E mai bine aşa. În umbra dulapului, printre hainele din cuier şi lîngă sobă sclipesc armuri şi steaguri de bătălie. Călăreţi fantastici galopează nălucitor, chipuri bărboase privesc ţintă de sub viziere. Ard sate şi tîrguri, familiile pornesc în bejenie, copiii aleargă, se hîrjonesc în urma carelor, nedîndu-şi seama de gravitatea clipei. Armate duşmane au venit din nou în pradă. Iată-le, semicerc negru la orizont. Şi împotriva semicercului, un punct: bărbaţii pămînteni. Oşteni cu armuri şi meşteşuguri, ţărani cu cojoacele întoarse pe dos, cu funduri de tei în căciulă şi cu coase sau cu topoare în mînă. Nu mai sînt nişte siluete stîngace ca în gravurile timpului, nici şiruri de litere din carte, pe care trebuie să le înveţi că a doua zi te ascultă. Se vede o frunte asudată, o mînă agitînd strigătul spadei, o tîmplă pe care vinele svîcnesc de încordare, se aud icneli de efort. Sînt oameni vii, după luptă se vor număra, vor pomeni cu tristeţe numele celor căzuţi şi se vor aşeza să mănînce, să se odihnească. Apoi, dacă istoria le va îngădui, se vor întoarce la muncă, cultivînd mai departe grîu în Bărăgan şi viţă de vie la Cotnari, ridicînd o construcţie genială la Curtea de Argeş, alta la Voroneţ şi încă multe altele peste tot, tipărind cărţi la Tîrgovişte, la Neamţ, la Bucureşti, scoţînd păcură din Valea Prahovei şi purtînd care cu mărfuri pe străvechiul drum al Romanului. Şi tot umblînd aşa prin istorie, au ajuns pînă azi, şi ei sînt tata, şi bunicul, şi noi înşine.

...Sună clopoţelul. Dar nimeni nu sare din bancă, nu se aude nici un ghiozdan smuls cu zgomot din pupitru. Să sune clopoţelul de ieşire, şi să nu-l auzi. Vouă nu vi s-a întîmplat niciodată asta?

Sandu ALEXANDRU

SFATUL PROFESORULUI:

de Ovidiu ZOTTA

Există oare vreun copil care vrea cu dinadinsul să învețe prost? Nu. Ar rămîne indiferent cineva la plăcerea de a lua o notă mare, de a fi lăudat? Nimeni. Și totuși, unii elevi învață bine, iar alții slab! Poate că aceștia din urmă nu sînt informați asupra anumitor chestiuni. N-or fi știind, de pildă, că trebuie să fie atenți la ore, că pe lîngă manual, trebuie să ia notițe, că trebuie să-și pregătească minuțios acasă fiecare lecție? Imposibil! Aceste lucruri le sînt comunicate din belșug de cîteva ori pe zi, și ar putea foarte bine să dea ei înșiși astfel de sfaturi!

Dar de ce nu le aplică? Să zicem că le lipsește voința. Dar e prea puțin spus. Întrebarea este: cum poți obține această voință? E greu să dai o rețetă: voință = cutare și cutare. **Înghiți pastila și devii un om de granit! Foarte pe scurt, să vedem totuși ce anume ar ușura drumul spre cucerirea acestei atît de des invocate calități. Întîia treaptă a navei care ne va duce spre ea cuprinde un motor de mare putere. Ritmul lui de lucru sună astfel: „E NECESAR** să învăț bine, fără asta nu voi fi niciodată un om întreg, cu autoritate, capabil, respectat" **Cunosc destui copii pentru care viitorul e ceva foarte roz, dar și foarte îndepărtat. Ce li se întîmplă azi nu-i prea impresionează. Acolo, în viitor, îi așteaptă castelul visurilor împlinite. Însă dacă ar avea curiozitatea să-l întrebe pe tăticu: „Cum e cînd devii om mare?" el le-ar răspunde: „Cum să fie? Tovarășii te întreabă ce știi, ce ai învățat, și începi să muncești. Dacă ai destule cunoștințe pentru ca la locul tău de muncă să fii ager, priceput, va fi foarte bine. Dacă nu..." Dacă nu, apare descurajarea, sentimentul inutilității, invidia pe alții și, de aici, tot soiul de necazuri ale oamenilor mari, dar care, de multe ori, își au rădăcina în copilărie, cînd ți se pare că profesorii îți cer să înveți nu spre folosul tău, ci ca să-și petreacă în mod distractiv timpul scoțîndu-te** la răspuns!

O a doua treaptă ar fi PLĂCEREA DE A ÎNVĂȚA. Trebuie să-ți placă studiul, această plăcere să treacă întotdeauna înaintea **altora! Cu puțină imaginație, poți reuși să vezi cîtă poezie, cîte lucruri captivante se ascund în cea mai „aridă" formulă de geometrie! Rezolvarea unei ecuații poate fi, pentru cine știe să vadă, mai dramatică și mai optimistă decît cea mai grozavă goană a cutărui cow-boy prin preerie.**

A treia treaptă a navei noastre constă în seriozitate. **Iată, am în față caietul unui elev. Primele 8—10 rînduri ale compunerii sînt îngrijit scrise, caligrafic, cu fraze bine gîndite. Următoarele 5—6 rînduri încep să deranjeze privirea, sînt cam strîmbe, cu litere neegale și, ceea ce e mai supărător, frazele nu mai au aceeași soliditate. În fine, sfîrșitul compunerii e curată improvizație. Pe aici, lipsesc nu numai semnele de punctuație, ci uneori litere și cuvinte întregi! Cît despre sens, banalități și atîta tot! Nu e greu să-ți închipui stările de spirit ale acestui elev în timp ce-și făcea temele. Întîi meticulos, interesat, apoi grăbit, plictisit și în cele din urmă pur și simplu neglijent! Normal este ca** ritmul de lucru **al orelor cînd vă pregătiți lecțiile să fie același de la început pînă la sfîrșit!**

În încheiere, stimați cititori, vă rog să vă adresați rubricii „Sfatul profesorului" cu toate acele probleme, privind învățătura, care vă preocupă. Vă vom răspunde cu plăcere în spațiul rezervat rubricii noastre.

NIȘTE ROBINSONI CRUSOE, IZOLAȚI DE BUNĂ VOIE

(Urmare din pag. 1)

unei colege, un avion de hîrtie scăpat peste bănci în ora de matematică, o încăierare cu elevi din alte clase) l-au făcut pe Aramă Săndel să-și piardă memoria. Să uite pentru ce debarcase aici. Clasa a lansat cîteva semnale S.O.S., dar n-a răspuns nimeni. Pionierii au chibzuit iarăși: oare era cazul ca un alt inimos să debarce în *Insula obrăzniciei*? Răspunsul a fost *nu*. După lungi dezbateri clasa a IV-a A, a găsit o soluție mai potrivită: să scufunde insula cît mai repede!

● Popas pe Ostrovul mediocrității ● Arborele leneviei și călduțele ploi de 5 și 6 ● Robinsonii nu au timp! ● Falsele pasiuni se deosebesc de cele adevărate prin culoarea lor cenușie.

Vai, cît de îmbietor și-a întins arborele leneviei umbra lui deasă deasupra *Ostrovului mediocrității* din clasa a V-a B a Școlii generale nr. 4 din Galați! Elevi ca Tudor Andrei, Păun Nicolae sau Cașu Paul s-au instalat comod la rădăcina lui și fără cine știe ce trudă, peste ei cad ploi călduțe cu note de 5 și de 6. Pentru asta le este de-ajuns să ridice două degete atunci cînd prind un răspuns din zbor, sau să devină foarte mici, să dispară în spatele băncii ca după un meterez, ori de cîte ori nu știu lecția.

Cînd Istrate Gabriela, ori Marchiz Aurel, ori ceilalți colegi încearcă să-i trezească din amorțeală, ei se privesc mirați și înalță din umeri. Doar au învățat! Alteori, ca să scape de sîcîieli își îndreaptă piepturile și își privesc colegii de undeva de sus. Ei sînt doar pasionați de vapoare! Visează să devină marinari vestiți, să călătorească pe mări și oceane, să descopere continente necunoscute. Au toate astea vreo legătură cu lecțiile? Ultima dată, de teamă să nu fie ascultat, Tudor Andrei a lipsit de la ora de franceză. Pînă și obiectul care ar trebui să fie una din cheile de înțelegere pentru pasionații în cunoașterea lumii, îi sperie pe acești Robinsoni. Andrei își pierde multă vreme în port, privind șalupele cum acostează, urmărind mișcarea plină de vioiciune a marinarilor. În jur, pînă departe, strălucește bogăția de culori a toamnei. Dar, ciudat: în ochii lui aceste culori își pierd strălucirea, devin cenușii. Fiindcă, de fapt, adevăratele pasiuni nu au nimic de-a face cu mediocritatea. Dacă Andrei, Nicolae sau Paul ar ține într-adevăr la împlinirea visului lor, ei înșiși s-ar grăbi să șteargă de pe harta clasei acest ostrov.

CUM NE COMPORTĂM:

S-a deplasat axul pămîntului...

de Costache ANTON

Sînt o peniță obișnuită. Valoarea mea n-a fost măsurată niciodată în carate. Vreau să spun cu asta că nu sînt nici de argint, nici de aur. Am fost prețuită totdeauna pentru scrisul meu. Ori de cîte ori venea vorba de scris, nu mă întrecea nimeni. Orele de scris erau cele mai frumoase. Abia le așteptam. Rodica, fetița care mă luase de la librărie, era foarte punctuală. Cum se făcea o anumită oră, gata, îi auzeam pașii. După aceea îi vedeam ochii mari, negri, fundele albastre, obrajii roșii de alergătură... Venea de la joacă. Știu asta dintr-o discuție pe care o avusese cu Lala, păpușa, și cu Tom, ursulețul. Amîndoi, și Lala și Tom, cît își făcea Rodica lecțiile, stăteau pe masă și o priveau. Eu alergam pe hîrtia albă, săream într-un picior, zburdam ca un ied. Cunoscusem un ied în cartea de zoologie. Îl chema Dudu. Cum pleca Rodica și Lala și Tom, auzeam tropăind niște copite, apoi îl vedeam pe Dudu zburdînd. Era grozav! De aceea, cînd scriam, îmi plăcea să-mi închipui că zburd ca un ied...

Scriam aproape în fiecare zi. Scoteam cuvinte la franceză, rezolvam probleme la matematică, desenam hărți, făceam analize gramaticale. Rodica își păstra cărțile și caietele cu grijă. Toate erau învelite cu hîrtie albastră, toate aveau etichetă, toate își cunoșteau locul pe rafturile din dulăpior. Și eu aveam locul meu. Și cînd nu scriam, o ascultam pe Rodica. O asculta și Lala și Tom. Și cred că o asculta și Dudu, iedul. Astea, pot spune fără să greșesc, au fost zile de aur.

După aceea toate s-au schimbat, toate s-au răsturnat, cum se răstoarnă un ghiozdan aruncat în clasă pe deasupra băncilor.

Într-o zi Rodica m-a luat la școală. Întîi m-am bucurat. Mă gîndeam că o să-i văd și eu școala, clasa, colegii. Numai că în prima recreație, peste banca Rodicăi s-a abătut un fel de cutremur și eu m-am trezit jos, pe dușumea. De-acolo am urmărit, cu inima cît un purice, un fel de bătălie. Se băteau băieții. Pe deasupra zburau ghiozdane, cărți, caiete. Rodica era în curte. Cînd s-a întors m-a căutat, dar nu m-a găsit. Am stat acolo jos, în frig, toată noaptea. A doua zi m-a găsit Camelia, o colegă de-a Rodicăi. Trei zile am stat la ea. Dar cîtă deosebire! Camelia scria foarte rar. De fapt, acasă nu scria niciodată. Cum intra pe ușă arunca ghiozdanul și pleca la joacă. Își făcea toate temele în clasă, pe apucate.

De la Camelia, în schimbul unui măr, am trecut la George. George s-a bucurat că scriu subțire. Numai că era un băiat foarte schimbător. A doua zi nu i-a mai plăcut că scriu așa subțire și m-a schimbat pentru trei nasturi aurii. Băiatul care m-a luat de la George avea un obicei oribil. Mă înfigea în bancă. În timpul orelor prindea tocul de vîrf și-l lăsa să cadă de sus. La chinul acesta îngrozitor am fost supusă aproape două zile. După aceea nu știu ce s-a mai întîmplat, dacă am mai fost ori nu schimbată. M-am trezit zburînd pe deasupra băncilor. Eram un fel de rachetă. Mi-au prins niște aripi de hîrtie și zburam de ici colo, fără nici un rost. Așa am zburat și spre globul pămîntesc, care se afla undeva pe dulap. Aveam viteză mare și m-am înfipt într-o insulă din Pacific. E o insulă mică. Stau aici de cinci zile. Ieri a zburat spre noi și-o geantă. Insula pe care stau s-a mutat cu cîteva grade. Din cauza asta nu mai văd clasa. Aud, în schimb, cutremurele care se abat asupra băncilor...

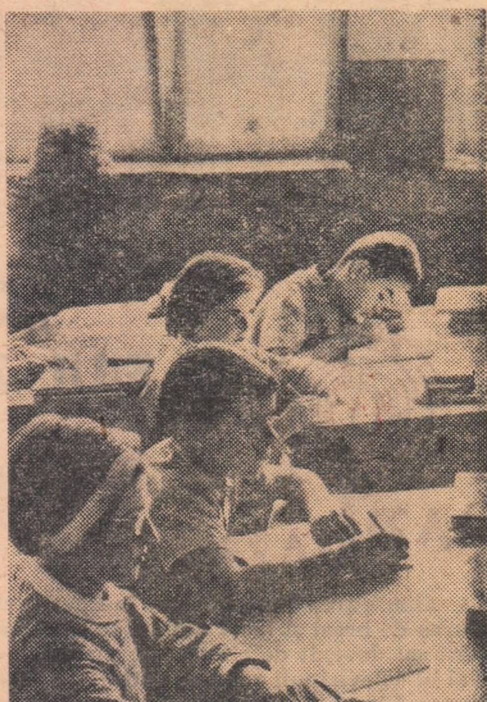
Astăzi Rodica și o colegă de-a ei s-au apropiat de glob. Au vrut pesemne să studieze ceva la geografie. Dar s-au lăsat păgubașe. Rodica a întrebat surprinsă:

— Oare cine a deplasat axul pămîntului?

Colega ei a spus mirată:

— Uite și-o rachetă!

Rodica s-a uitat o clipă în direcția insulei pe care stau, dar nu m-a recunoscut.

Azi avem extemporal.

25 OCTOMBRIE — ZIUA FORȚELOR ARMATE ALE REPUBLICII SOCIALISTE ROMÂNIA

PRO PATRIA

de Nicolae TĂUTU

Iți mulțumesc azi, patrie, precum
un spic din lanuri brazdei mulțumește,
căci tînăr sînt, iar pasu-mi de pe-acum
mi l-ai deprins să urce vulturește !

Iți mulțumesc azi, patrie, curat,
partidului i-aduc azi mulțumire,
căci tînăr sînt și el puteri mi-a dat,
port seva lui, spre marea fericire.

Nebiruit strîng arma ta în mîini,
drapelul tău îl port la piept cu mine,
oțelul tău și holdele de pîini
le voi veghea așa cum se cuvine !

Iți mulțumesc din inimă, la fel
cum mulțumește soarelui o rază,
și de-o luci — lucește doar prin el,
luminii lui îi stă prin vremi de pază.

De-o spune mîine vreun nepot al tău,
cînd va primi bogata moștenire :
„Le-a apărat pe toate un flăcău
și le-a zidit tot el în nemurire !"

Atîta doar, atît mi-ar fi de-ajuns,
răsplată pentru viața mea întreagă,
să știu că strop din mine a pătruns
în viața ta, republica mea dragă !

Și azi mă simt un fir din steagul sfînt
și-o notă mi-s din larga simfonie
să înfloresc cu-al tău străvechi pămînt,
în cîntec nou,
tu, mamă Românie !

Stejarul

de Ștefan ZAIDES

Toamna lui 1944.

O rîndunică zbura sus, sus de tot în înaltul azuriu al cerului. Bătea rar din aripioare, își făcea vînt, apoi contenea zbaterea aripilor țîșnind ca o săgeată pe deasupra răsmiilor de oameni încleștați în luptă.

Sergentul Ochialbi o zări — mică pată întunecată pe oglinda albastră — și le-o arătă și celorlalți din grupă. Caporalul Badea o privi și el. Și se uită așa, îndelung, după ea, cum înfruntă tăriile și se pierde dincolo de Mureș, pe deasupra cătunului care se ițea dintre copaci tot pe celălalt mal al apei, unde fasciștii își mai bocăneau încă pașii îngîmfați de cotropitori. Privirile lui umede săgetau zarea : cît ar fi dorit să-i vadă acum pe ai săi! Pe Mihăiță — cel mai mic —, pe care încă nici nu-l văzuse vreodată, dar despre care nevasta îi scrisese că-i leit tată-său... Pe Maria, fătuca cu ochii ca apa Mureșului și cu părul de aur... Pe ea, pe Smaranda, mama copiilor săi... Pe moș Sandu Badea, încărcat de ani și de povara grijilor cu care el, caporalul Badea, fiul său, îl lăsase aici, în satul pitit într-un cot al Mureșului. Să fii avut aripi ca rîndunica aceea !... Ar fi înfruntat și el tăriile, frica gloanțelor care brăzdau aerul în fiecare clipă, și ar fi zburat la ai săi, să-i strîngă pe toți la piept și să le spună cît de mult le-a purtat dorul prin cîmpiile pline de zăpadă și de morți.

Ochialbi privește prin binoclu dincolo de apă, pe malul unde s-au întărit fasciștii.

Ii întinde binoclul și lui Badea.

— Ia uită-te și tu, Badeo !...

Badea își lăsă arma lîngă peretele tranșeii, luă binoclul și-și aținti privirile prin sticlele lui miraculoase, spre tufișurile de salcă de pe malul dimpotrivă al Mureșului. Și privește, și privește... O neliniște îl cuprinde și se întoarce întrebător spre sergent. Ochialbi surîde, de parcă ar spune : *„Așa-i că am avut dreptate ?"*

— Aia pregătesc ceva acolo, măi, Ochialbi — zice Badea într-un rînd.

— Așa cred și eu. Da' ce anume, nu se vede, așa-i ?

— Nț !

Privirile lui Badea scormonesc continuu zarea, doar-doar o pricepe ceva din ceea ce se petrece la fasciști. Ziua caldă, de toamnă, e clară ca un cristal și soarele, deși se pleacă spre asfințit, luminează încă bine.

— Eu zic că ar trebui careva să se ducă pînă lîngă apă, să vadă mai bine ce pregătesc vrăjmașii...

Ochialbi îl privește adînc pe caporal și privirile lui îl înfruntă.

— Cine să mai meargă, Badeo ?!... Cîți s-au dus, unul nu s-a întors.

Badea știe și el. Și Cătănoiu, și Ciochină, și Alexandrescu, și Vrabie... cîți s-au încumetat, au rămas, ciuruiți de mitraliere, pe palma de loc care desparte tranșeul de albia rîului.

— Eu, unul, ași încerca.

Ochialbi îl privește mirat. Apoi buzele sale dau glas întrebării :

— Tu, Badeo ?!

— Apăi, eu... dacă n-ai nimic împotrivă...

Sergentul privi satul pitit în cotul acela de luncă, apoi privi trunchiul voinic al tovarășului său de arme. *„Parcă-i un stejar !"* — se minună sergentul ; îl admirase totdeauna pe Badea pentru puterea sa și pentru sufletul său ales.

„Nu-i bun Badea pentru așa ceva" — hotărî el. Și cu glas tare :

— Nu ești bun de cercetaș, Badeo ! Mai ales acum, pe lumină. Te văd fasciștii cum ai să te zvîrli din tranșee afară.

Badea tace. Tace îndelung. Apoi își desface centura, apucă automatul și, gata de plecare, îl săgetă pe sergent cu privirile și cu vorba.

Desen : Puiu MANU

— Măi, Ochialbi, tu știi al cui e ogorul ăsta ?

— Care ?

—Ăsta, pe care noi l-am brăzdat cu șanțurile, pe care bombele fasciștilor și obuzele lor îl ară cu gheare otrăvite de oțel !...

— Păi...

— E ogorul meu, măi, Ochialbi. Și-a fost al lui tătîne-meu, și-al moșului meu...

Ochialbi îl roagă din priviri : *„Rămîi, Badeo ! Dincolo te-așteaptă ai tăi. Ramîi !"* Dar caporalul s-a și îndreptat să sară parapetul.

— Du-te... — șopti abia auzit sergentul. Dar fii cu băgare de seamă, Badeo !

Badea străbate acum fîșia îngustă de teren care-l desparte de rîu. Știe fiecare cută a pămîntului și, de cîte ori șfichiuie țărîna vreun glonte, el o cuprinde în brațe, se cufundă parcă în ea și ea îl strînge la sînul ei, ca o mamă care-și apără pruncul. Cei din tranșee îl urmăresc înfrigurați. Badea nu-i vede, dar știe că fiecare pas pe care îl face, e urmărit de ai săi.

Mureșul curge molcom, la doi pași,

Un, doi !... Un, doi !... Trec ostașii. În linii strînse, perfect aliniați, ei sînt fala și scutul de apărare al patriei.

LA ZI LA ZI

„COSMIN, FIUL ZIMBRULUI"

Primul serial al televiziunii române

Mănăstirea **Dragomirna**, încăperile din vechile fortificații, pădurea de brazi și lacul din apropierea acestui vestit monument istoric au devenit de cîteva zile platou de filmare pentru primul serial al televiziunii române intitulat : **„Cosmin, fiul zimbrului"**. Acțiunea filmului se petrece în timpul domniei lui Ștefan cel Mare și cuprinde viața furtunoasă a unui tînăr viteaz, Cosmin. Acest personaj este un răzeș moldovean, unul din acei eroi populari care îmbină minunat istețimea cu vitejia. **„Paralel cu filmarea aventurilor** — spune regizorul Cornel Popa — **vom încerca să dăm viață unor legende privind epoca eroică a lui Ștefan cel Mare. Filmul ni-l va prezenta pe viteazul domnitor moldovean la începutul glorioasei sale perioade de domnie".**

Rolul lui Cosmin este interpretat de Florin Piersic, iar în rolul lui Ștefan cel Mare îl vom vedea pe Gheorghe Cozorici. La turnarea scenelor de masă participă numeroși cetățeni din comuna Mitocul Dragomirnei.

COLȚUL CURIOȘILOR

333 DE ANI ÎN

Dimineața zilei de 10 august 1628 se arăta destul de liniștită. Aceasta, în portul Stockholm.

Fumul pipelor marinărești urca domol, risipindu-se în ceața subțire și albastră care plutea în aer.

Pe corabia „Vaza", aparținînd flotei suedeze din Baltica, era mare forfotă. Echipajul se pregătea să plece într-o misiune. Cele 64 de tunuri de bronz scăpărau în lumina difuză.

Totul era pregătit. La o oră stabilită, marinarii au întins pînzele, în aer, ca niște aripi uriașe și corabia a pornit la drum, plutind lin pe apa neclintită parcă. Deodată, pe neașteptate, un vînt puternic a năvălit din larg, cu vuiet, răscolind apa, înclinînd corabia într-o parte și alta, ca pe o coajă de nucă.

Apa a început să năvălească în corabie, făcînd inutilă încercarea marinarilor de a o salva.

N-a trecut nici un sfert de oră și corabia, lungă de 50 de m, cu un deplasament de 1 400 tone, s-a scufundat, coborînd pe fundul Mării Baltice, unde avea să zacă aproa-

pe trei s
tate.

Scafand
len a reuș
cu mijloac

e îl acoperă pe oștean și el se
mai în voie. Ochii privesc cu
malul dimpotrivă și soldatul se
ă-vrăjmașii au adus pontoane,
i au înțesat cu ele tufișurile.
esc *atacul !"* îi trecu deodată
nte. Drumul pe care-l făcuse, în-
a cu moartea nu fuseseră în
Se întoarse. Acum totul era să
cu bine la ai săi. Ceva căzu de
n copacul înalt sub care se
„O ghindă !" — zîmbi Badea.
ntea cum într-un an, cînd Mure-
ise mare și furios, în valurile
se plutind o bucată de pămînt
se afla un stejărel și un iepure.
u sărise în unda rece și trăsese
bucata aceea de pămînt. Iepu-
șise de cum atinsese uscatul, iar
l acela, tata îl plantase pe ma-
. Apoi anii trecuseră și stejarul
mare și puternic, la fel ca
celui care-l salvase.
luă ghinda. *„O s-o duc în tran-
să le povestesc băieților întîm-*

noi se înfrăți cu țărîna ogoru-
străbătă, nevăzut și neștiut, la
Trebuia să se grăbească. Coman-
l român n-avea știre de pregă-
acului fasciștilor și singurul care
a era el, caporalul Badea.
onte țîșni pe lîngă el. Apoi al-
altul...
sărea ca lovită de o ploaie
de vară.
văzut" — fu primul gînd al lui

iva pași, în dreapta, zări cada-
Vrabie, care încercase în zori
are. Badea zîmbi : *„Doar n-or fi
așa de norocoși, să mă loveas-
e mine ! Trebuie să ajung la ai
ebuie !..."*
cald îl izbi în umărul stîng.
onț" — gîndi Badea. *„M-a lovit
t. Să știi că fasciștii au adus
etiști de mîna întîi. Pun preț
e atacul ce-l vor dezlănțui !"*
să se tîrască mai departe, dar
ja i se împăienjeniseră și parcă
urgea din trup toată vlaga.
sting... Mă sting cu încetul din

ghinda și-o vîrî într-o gropiță,
de-un glonț. O acoperi cu ță-
*Barem ea să scape. Să trăiască
dească...*
esprinse de la șold bidonul cu
scurse peste ghinda mică, pitită
n țărîna îmbibată deja cu sîn-

cînd simți că ultimele puteri îl
c, ostașul se ridică, proptit în
clipă, să-l vadă ai săi, și strigă:
emții pregătesc... atacul !... Au
ontoane și...
fală îi fulgeră trupul și ultimele
i se stinseră pe buzele arse de
linaintea morții. Căzu, într-o îm-
e tăcută — cea de pe urmă —
mîntul pe care se născuse, trăise
l hrănise.

★

na, cînd lunca Mureșului, de la
ăt la altul se colorează în aur,
puternic și pletos, care a cres-
ghinda ostașului, lasă să-i picu-
ze mari, rubinii, lacrimi de voinic
na cenușie a gliei.
i toți care trec, cu roadele um-
arele, pe sub coroana stejarului,
esc de erou și zic:
ngele voinicului ne rodește glia...
ngele voinicului care s-a stins
l-o...
ările repetă, ca o chemare, în
impurii de toamnă :
ngele voinicului... Sîngele voini-
Sîngele voinicului...

Surorile de la F.L.D.E.

E încă liniște în hala mare cît vezi cu ochii. Clește și „pistoalele" de vopsit, ciocanele și șublerele, împreună cu alte surate de-ale lor stau liniștite. Se odihnește chiar și macaraua uriașă. E foarte devreme și muncitorii încă n-au sosit. Doar un mănunchi de raze palide s-a strecurat prin ferestrele halei și, jucăușe, se zbenguie pe suprafețele lucioase ale locomotivelor, compunînd o adevărată simfonie de culori. Roșul aprins și galbenul spicelor au îmbrăcat cu un strai impunător locomotivele care vor străbate, nu peste multă vreme, Rodopii sau Valea Vidinului din Bulgaria. Mantia verde a frunzișului de vară tîrzie a îmbrăcat bolizii care vor zbura prin Silezia sau prin întinsa cîmpie a Poloniei. Locomotivele de culoarea nourului de toamnă sînt cele pe care le veți vedea în curînd prin defileurile Carpaților sau pe cîmpiile românești, alături de cele peste 320 de surori ale lor fabricate tot aici, la Uzinele „Electroputere".

Dar iată că pe cele cîteva intrări ale halei au început să apară unul după altul membrii „echipajelor" care lucrează la montarea acestor minunate mașini — a căror faimă a trecut peste hotarele țării.

Ca la o comandă, uneltele au dispărut de la locurile lor împreună cu cei ce le mînuiesc. Pe locomotiva cu nr. 419 s-a urcat „echipajul" maistrului Constantin Mitrică. În total sînt 5 oameni și au de rezolvat o treabă importantă : montarea blocului aparatelor.

— De aici mecanicul va da comenzile pe tot timpul funcționării locomotivei, lămurește Ion Anghel.

— În limbajul celor din fabrică, blocul aparatelor este supranumit „creierul locomotivei".

— Nouă, electricienilor, ne trebuie multă răbdare și, bineînțeles, precizie, — intervine maistrul.

Din interiorul locomotivei se văd mii de fire colorate care, așteaptă să fie așezate la locul cuvenit.

Șurubelnițele au început să se învîrte, firele dispar undeva în corpul locomotivei.

La alte locomotive, alte echipaje. Cinci dintre locomotive sînt chiar gata de plecare în cursă. Șase sînt în curs de montaj.

— La noi se lucrează la mai multe locomotive deodată, spune maistrul Victor Apostol. „Cutia" aceea pe care o vedeți acum goală, va fi locomotiva cu nr. 438, soră bună cu cele care strălucesc acolo în capătul halei. Acum, abia i se curăță tabla. S-o vedeți peste o lună...

De la fereastra unei locomotive ne zîmbește un băiat. Îl cheamă Nicolae Rizoiu.

— E „englezul" nostru.

— ? ! ? !

— Cei mai mulți care lucrează aici au cîte o pasiune. Lu îi place engleza. Învață bine. De altfel, peste 40 de muncitori din secția „Montaj general" învățăm limbi străine. Ne ajută mult în munca noastră. Ne documentăm, citim... Și mai mulți băieți sînt însă elevi la seral.

...Privesc încă o dată hala uriașă în care se montează locomotivele Diesel electrice. Fiecare dintre ele e înconjurată cu grijă de cîte un echipaj. Munca e încordată, atentă, la înălțimea cerințelor.

Ecaterina ROȘCA

WILL

de Constanța NICULESCU

Cireada înainta greoi, iar în spatele ei micul Will își îndemna de zor animalele vorbind cînd uneia, cînd alteia, de parcă dobitoacele ar fi putut înțelege graiul omenesc.

— Ah, dar grăbiți-vă odată, să ajungem mai repede, cît e iarba înfrăgezită de rouă ! Haideți, că acum se trezește soarele !

Vitele își vedeau de drumul lor, doar cîte una se uita la el curioasă, mugind încetișor.

Will întorcea mereu capul privind înapoi și doar atunci, cînd ferma nu mai rămînea decît un punct roșu în zarea îndepărtată, spaima din priviri i se împrăștia, iar inima înceta să-i mai bată atît de nebunește. Acolo, în pășunea întinsă, era numai el cu vitele. Alerga cît era ziua de mare, aducîndu-le spre cireadă pe cele rătăcite, mînîndu-le pe toate spre locurile cu iarbă grasă și proaspătă. Tîrziu, cînd soarele își pleca sulițele ascuțite, se trîntea frînt în vreun tufiș, înghițindu-și încet și fără poftă merindea sărăcăcioasă. O dată cu primele semne ale înserării, cînd pornea spre fermă, neliniștea punea din nou stăpînire pe Will, iar în ochii lui citeai un singur sentiment : groaza.

Will se angajase cu cîtva timp în urmă la ferma lui Bernhardt Lempert, ca îngrijitor de animale. Știa că munca va fi grea pentru cei 12 ani ai săi, dar n-avea de ales. Încă din prima zi a făcut cunoștință cu „bunătatea" stăpînului.

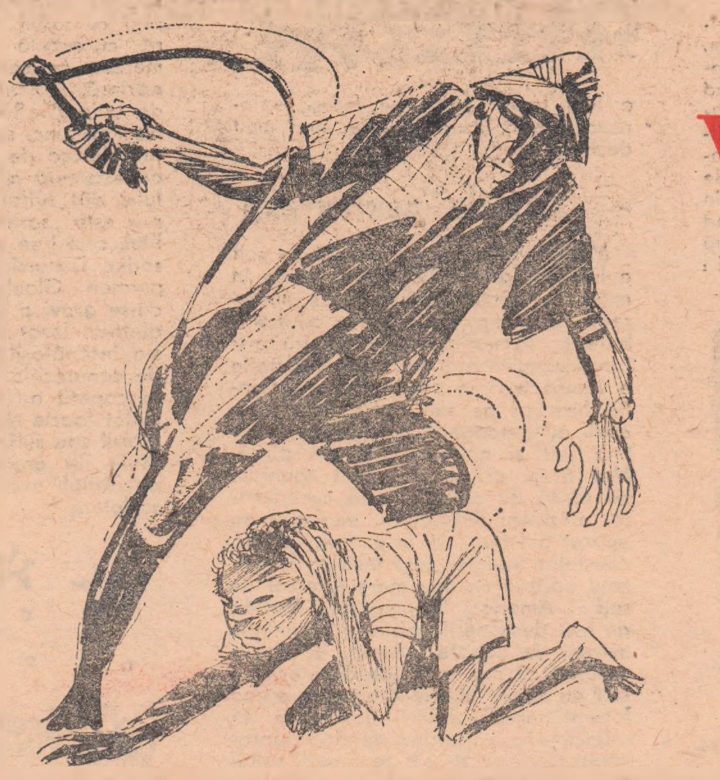
— Te angajez de milă — i-a spus băiatului. Știu că o stirpitură neagră ca tine o să mănînce pîinea de pomană !

— Dar am să muncesc, Sir...

— Ei, taci, știi să muncești ?! De toate știi ? Știi cum îi pedepsesc pe leneși și pe obraznici ?

— Nu, Sir.

— Ei, vezi că nu le știi pe toate ? — rînji fermierul. Smulse din cizmă biciul care vîjîi odată în aer și apoi se încolăci pe spinarea băiatului.

Hohotind cît îl ținea gura, ca un ieșit din minți, îi spuse apoi lui Will.

— Ei, acum că te-am făcut deștept, mulțumește-mi !

— ? !

— Nu se-aude ? Mulțumește-mi și apoi cară-te !

— Vă mulțumesc. Sir...

Pașii i se împleticeau, loviturile de bici și batjocura îl ametiseră atît, încît abia își găsi culcușul de paie, pe care îl udă cu lacrimi, pînă-n zori.

Nu era zi să nu cunoască fie cravașa, fie pumnul sau loviturile de picioare ale fermierului.

Într-o zi, istovit de oboseală, se trîntise într-un tufiș să-și oblojească rana de la picior. Deodată, auzi un tropot de cal, iar peste o clipă fermierul se afla în fața lui.

— Nu știi că odihna nu-i permisă în timpul lucrului ?

— Nu mă odihneam, Sir. Piciorul... Știți... de la bici.

Fața stăpînului se înroși de furie și se năpusti spre băiat, care începu să tremure.

— De ce tremuri acum, diavol negru ?

— Nu tremur, Sir.

— Cum, îndrăznești să mă minți ? Cu doi pumni îl prăvăli în tufiș. Apoi, dînd pinteni calului, îi strigă din mers.

— Diseară să te prezinți la mine !

Drumul spre casă i se părea băiatului fără sfîrșit. Rănile care-i brăzdau pielea îl ardeau de parcă cineva îl frigea cu fierul încins. Adăposti animalele, apoi se strecură încet spre ieșire. Cînd închise poarta ,auzi glasul turbat al stăpînului care-l striga.

Noaptea l-a primit pe Will cu brațele deschise și l-a ocrotit pînă-n zori. Dimineața însă, poliția l-a arestat. Degeaba a încercat să le explice, nimeni nu-l asculta. Sentința i-au dat-o în aceeași zi. „Se vor aplica lui Wilson Konyane, în vîrstă de 12 ani, 20 de lovituri de bici, pentru că a părăsit lucrul înainte de expirarea contractului".

După atîta bătaie ar fi trebuit să fie vlăguit, dar băiatul strînsese în el atîta obidă, încît simțea că trebuie să facă ceva.

...Bernhardt Lempert, fermierul, era în curte. Era multă lume în curte. Will se opri în fața lui și-i spuse cu voce tare.

— Sînteți mai rău ca o hienă. Am să spun tuturor cum ne batjocoriți. Fie ce-o fi, eu nu mai muncesc pentru dumneavoastră nici o oră.

La început, fermierul deschise ochii mari, a mirare, apoi se înroși și vinele de la tîmple începură să i se zbată. Nu spuse nimic. Nici un cuvînt. Se îndreptă spre șopron, veni cu o roată mare de lemn și, în țipetele de groază ale muncitorilor, îl legă pe Will de roată. Cîțiva s-au năpustit să-l împiedice, dar biciul șuiera întruna făcînd loc în jurul lui. Roata se rostogolea acum nebunește împinsă de Lempert. Will, mai zări o dată cerul, apoi pămîntul i se păru pe undeva sus, deasupra lui și, deodată, o beznă neagră, nesfîrșită cuprinse totul...

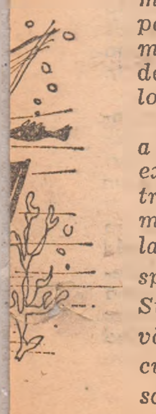
★

Cît de mult aș dori, dragii mei, acum, la sfîrșitul acestor rînduri, să vă spun că totul e o poveste, o poveste îngrozitoare scrisă într-o noapte de coșmar. Ce păcat că nu vă pot spune așa ! Wilson Konyane, băiatul negru în vîrstă de 12 ani a existat în realitate. A existat, dar acum nu mai e. În schimb asasinul său, fermierul Bernhardt Lempert e liber și cu biciul în mînă, poate urlă acum la un alt Will, obligîndu-l să-i mulțumească pentru bătaie. Tribunalul din Pretoria — Republica Sud-Africană, a hotărît că Lempert e un cetățean onorabil iar cetățenii „onorabili" sînt apărați de legile rasiste !

ALTICA

i jumă-

*s Treib-
la 1660,
de pri-*

mitive, să scoată la suprafață o parte din tunurile grele de bronz. Încercarea de a scoate întreaga corabie, n-a reușit. Aceasta s-a petrecut mult mai tîrziu, în 1961, cînd a fost adusă la lumină datorită unei echipe de scafandri dotată cu mijloacele cele mai moderne de salvare a navelor scufundate.

Corabia „Vaza", care a zăcut pe fundul mării exact 333 de ani, a fost transportată cu un remorcher în port, și instalată apoi pe o platformă specială, într-un parc din Stockholm. Aci poate fi văzută și azi, împreună cu cele 64 tunuri grele și scumpe de bronz.

SULFUL

UNA DIN CĂRĂMIZILE UNIVERSULUI

de ing. B. IANCONESCU
și I. VOLEDI

Magie și știință

Povestea sulfului începe acum vreo 4 000 de ani. **Sumerienii** din vechea Mesopotamie îl descoperă în preajma mlaștinilor asfaltoase de unde țîșnea, împreună cu bitumul, gazele naturale si apă clocotită. Uimiți și totodată înfricoșați de aceste ciudate fenomene ale naturii, sumerienii i-au atribuit sulfului — sau cum îi spuneau ei **Kiaanid** adică, produs al mlaștinei — însușiri magice și vindecătoare de boli.

Prescripțiile medicale ale vechii Asirii mentionează o serie de compuși ai sulfului pentru tratarea insolațiilor, mușcăturilor de scorpion, bolilor de piele, inflamațiilor ochilor. În această știință a vindecării bolilor se asocia și magia, deoarece foloseau și sulful fumegînd, pentru ca să alunge, cum spuneau ei „duhurile rele". Fumul și mirosul neplăcut al sulfului trebuia să deruteze demonii cei răufăcători și fantomele ce dădeau tîrcoale omului.

Asirienii și locuitorii vechii Palestine au cunoscut cei dintîi legătura care exista între erupțiile vulcanice și prezența sulfului, în numeroase pasagii din biblie fiind vorba de acea „ploaie de foc și de sulf" care a distrus cele două cetăți ale pierzaniei — Sodoma și Gomora.

Romanii cunosteau si ei natura vulcanică a sulfului. **Pliniu-cel-Bătrîn,** marele lor învătat și naturalist, a descris pe larg acest fenomen, arătînd că cel mai bun sulf provine din insula **Melos**, insulele Lipari și de pe colinele **Campaniei,** aproape de Neapole. Insuși Pliniu a murit asfixiat de aburii negri de sulf ce emanau din craterul Vezuviului în anul 79, cînd cenușa vulcanică a acoperit cele două orase înfloritoare ale antichității: **Herculanum** si **Pompei!**

„Piatra de foc"

Să fi descoperit oare grecii „piatra de foc?" Sau poate aceasta a fost descoperită încă cu sute și zeci de mii de ani înainte, de către oamenii primitivi care produceau scîntei lovind cu cremenea o asemenea piatră? Cert este că grecii au botezat-o „pirită" (de la **piros** = foc) și așa i se spune și în zilele noastre. Pirita, care nu este altceva decît o sulfură de fier, a rămas încă astăzi „piatra de foc" a eschimoșilor, care o folosesc în locul chibriturilor.

Ca și asirienii, grecii fumegau sulf în practicile lor religioase, utilizîndu-l și ca dezinfectant în case și hambare. În ce privește erupțiile vulcanice, ei atribuiau emanațiile de sulf și de hidrogen sulfurat zeului subpămîntean **Hefaistos,** care își arăta astfel semnele prevestitoare ale puterii sale nemărginite de „stăpîn al focului".

Misterele focului și dorința oamenilor de a deveni ei înșiși stăpîni ai acestui element extraordinar, care-l poate produce, i-au adus pe chinezi la descoperirea prafului de pușcă, în a cărui componență intra sulful. De-atunci și pînă în zilele noastre omenirea a folosit sulful și apoi acidul sulfuric la fabricarea dinamitei și a munițiilor pentru armele de foc.

Sulful — piatra filozofală ?

Însușirile miraculoase ale sulfului au preocupat în cel mai înalt grad pe alchimiștii evului mediu. După părerea lor, și în special a vestitului alchimist **Geber,** sulful era unul dintre „principiile fundamentale" ale naturii: în el se îmbinau însușirile de a arde, de a fi volatil și de a se putea transforma în alte substanțe. Geber mergea pînă într-acolo cu presupunerea, încît afirma că toate metalele ar fi alcătuite din sulf și mercur, amestecate în proporții diferite. Această presupunere i-a dus pe alchimiști la credința că au descoperit una din părțile componente ale pietrei filozofale, cu ajutorul căreia sperau să transforme metalele obișnuite în aur. Pentru aceasta, după părerea lor, era de ajuns să extragă din ele sulful. Bineînțeles, toate strădaniile lor au rămas zadarnice. Dar, ceea ce nu au bănuit alchimiștii un singur moment,

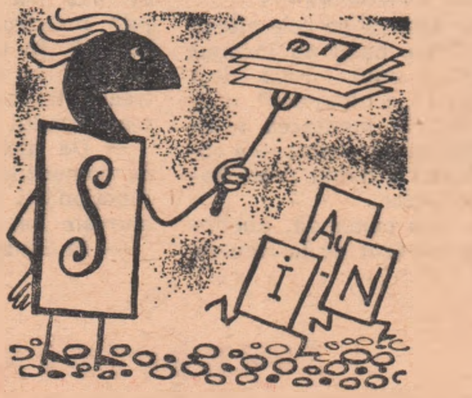
a fost faptul că sulful însuși, valorează prin însușirile sale, mai mult decît aurul.

Bătălia pentru sulf

Multă vreme, singura sursă de sulf a lumii a fost Sicilia. Ea se găsea în mîinile regatului Italiei și de numeroase ori fregatele engleze au bombardat țărmurile Siciliei pentru a-și însuși această prețioasă bogăție. Italia a rămas însă în continuare principalul furnizor de sulf. Între timp, suedezii au descoperit metoda de a obține sulf și acid sulfuric din pirită. Mai tîrziu uriașele rezerve spaniole de pirită au atras atentia cuceritorilor europeni. Fregatele engleze au apărut din nou, de astă dată în fața coastelor Spaniei. Iată însă că la orizont apărea un nou mare furnizor de sulf: America. În peninsula Florida au fost descoperite primele zăcăminte extrem de bogate. Pentru a realiza cîștiguri cît mai mari, producătorii de sulf au recurs la o metodă care părea tuturor nerealizabilă: pomparea în adîncime a vaporilor de apă supraîncălziți destinați să topească sulful și să-l evacueze apoi la suprafață sub formă lichidă. O dată sulful pompat și scos la lumină, el se solidifică sub formă de movile enorme. Începînd din 1902 zăcămintele din Texas

și Louisiana au fost exploatate după acest sistem, industria italiană și spaniolă intrînd în declin. De atunci și pînă astăzi tehnica extracției și prelucrării sulfului s-a modificat mereu. Noi metode au apărut, dar bătălia pentru sulf nu a scăzut în vigoare nici un singur moment. „Foamea" de sulf e mereu mai mare și se cifrează azi la cele 12 000 000 tone pe care le consumă pe an industria lumii, la care se adaugă peste 30 000 000 tone de acid sulfuric.

Chimia sulfului

Dacă ținem seama că timp de milenii și veacuri, oamenii i-au atribuit sulfului însușiri miraculoase și că în vremurile noastre se desfășoară o bătălie atît de aprigă pentru obtinerea lui, se poate deduce că într-adevăr acest element chimic are particularități deosebit de pretioase. El se combină foarte ușor cu aproape toate elementele tabelului lui Mendeleev. Îi rezistă numai gazele nobile, metalele pretioase, azotul și iodul.

Foarte multe metale se găsesc în scoarța pămîntului sub formă de compuși cu sulful, adică sulfuri. O sulfură cunoscută e **cinabrul,** sulfura de mercur, pe care, pentru culoarea ei aprinsă, indienii au denumit-o „sînge de balaur". Rude apropiate sînt sulfura de zinc, sulfura de plumb (**galena**) sulfura de cupru. O altă formă de existență a sulfului în scoarța solului sînt sulfații. Un asemenea compus este „sarea minune" sau **mirabilitul,** cum i se mai spune sulfatului de sodiu. Denumirea i-a dat-o chimistul german Glauber care, îmbolnăvindu-se grav, a fost sfătuit să bea apă dintr-un izvor tămăduitor. După ce s-a însănătoșit, Glauber s-a interesat de compoziția apei miraculoase și a descoperit astfel mirabilitul. Un alt sulfat foarte răspîndit și cunoscut este **gipsul** sau sulfatul de calciu cu varietățile lui prețioase — **alabastrul** și **anhidritul,** excelente materiale pentru sculptură.

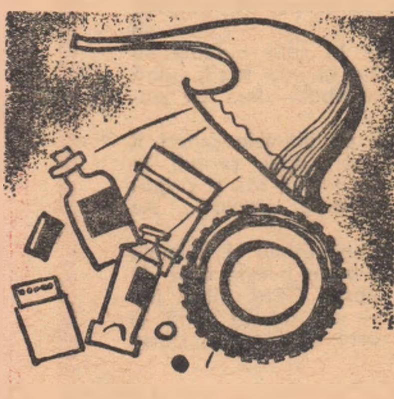
Sulful — o cărămidă a universului

În plante, în animale, pretutindeni în natură, sulful este prezent. Plantele îl capătă din sulfații solubili ai solului, animalele din plante. Scoarța pămîntului cuprinde 0,04% sulf. Dar sulful n-a participat numai la formarea litosferei... El se găsește deopotrivă în meteoriți. Așadar, sulful nu este numai un element terestru, ci și unul cosmic. Cu alte cuvinte el este una din... **cărămizile** universului. Și în compoziția altor planete ale sistemului solar, sulful intră sub formă de sulfură de fier.

Prezent în vulcanii stinși — **solfatari** — sulful este prezent și în vulcanii în acțiune. Apariția din cratere a hidrogenului sulfurat ca și a bioxidului de sulf este de obicei semnalul amenințător al unui început de erupție vulcanică. Acești mesageri ai cataclismului nu sînt mai puțin primejdioși... În urmă cu vreo 6 decenii se afla pe insula Martinica, în apropierea vulcanului Mont-Pelée, orășelul Saint-Pierre. Într-o zi craterul vulcanului a început să emane mari cantități de hidrogen sulfurat, după care s-a produs erupția. N-a rămas în viață decît un singur locuitor.

O baghetă magică

Prieten sau dușman al omului, sigur este totuși că viața n-ar putea exista fără sulf. Dar nu numai viața, ci nici industria. Putem spune că sulful este o adevărată baghetă magică, cu care obții zeci și sute de produse. Cu ajutorul lui, cauciucul natural se transformă în cauciuc vulcanizat, un produs cu proprietăți fizico-chimice superioare. Cunoscut altădată mai cu seamă ca materie primă de bază în fabricarea chibriturilor și a prafului de pușcă, astăzi îl găsim prezent în chimia coloranților, în tratarea și înobilarea articolelor din lînă, în vopsirea fibrelor sintetice, în fabricarea hîrtiei și a medicamentelor. Nenumărate sînt și utilizările acidului sulfuric, unul din principalii compuși ai sulfului. Importanța acidului sulfuric în viața omului este imensă, după producția lui apreciindu-se în bună măsură, puterea industrială a unei țări. Cu ajutorul lui se obțin numeroși alți acizi: fosforic, fluorhidric, clorhidric și o serie de săruri tehnice. În industria petroliferă el se utilizează la purificarea petrolului lampant și a uleiurilor lubrefiante. În metalurgie, la obținerea cuprului, zincului, cobaltului, nichelului și a altor metale neferoase. Cerneala, vopselele, săpunul, celuloidul și sute de alte produse de care avem nevoie în viața de toate zilele sînt obținute cu ajutorul acidului sulfuric, sulfaților, sulfurilor și a sulfului. Ar trebui să adăugăm la acest capitol larga folosire a sulfului și compușilor săi în agricultură ca îngrășămînt direct sau indirect, precum și în lupta împotriva paraziților plantelor.

Desene: G. BURSCHI

★

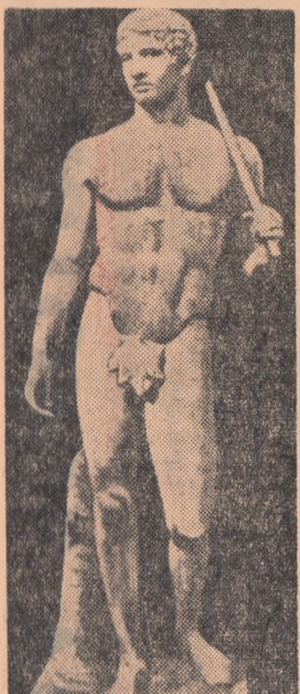
Nu putem încheia fără a aminti fie în numai cîteva rînduri despre importanța care se acordă în țara noastră dezvoltării industriei chimice pe bază de sulf și compuși ai acestuia. În anul 1965 producția de acid sulfuric realizată de uzinele noastre a fost de 541 000 tone, de 2,71 ori mai mult decît în 1959. Ritmul în care se dezvoltă producția de acid sulfuric a permis ca încă în 1964 să depășim Ungaria și Finlanda, țări care erau cu ani în urmă cu mult înaintea noastră.

În avîntul chimiei românești, accentul care se pune pe sporirea producției de îngrășăminte, antidăunători agricoli, coloranti, detergenți, cauciuc sintetic, materiale plastice, fire și fibre sintetice și altele fac să se ceară cantități tot mai mari de acid sulfuric, după cum în cele mai diferite ramuri ale economiei folosirea sulfului și a compușilor săi se face pe o scară tot mai largă, contribuind la sporirea bunurilor materiale și înflorirea patriei noastre socialiste.

MICĂ ISTORIE A SPORTULUI (IV)

Raid prin... SPARTA ŞI ATENA

Pentru că în Grecia lui Ahile şi Ulise în afară de o mulţime de jocuri cu mingea, de dansuri şi multe exerciţii de gimnastică (practicate şi de către femei) n-o să vedem alte noutăţi decît cele văzute sub zidurile Troiei, vă propun să sărim peste cîteva sute de ani, spre noi. Aşa... Ne aflăm acum în Grecia înfloritoarelor cetăţi

Doriforul **(aruncătorul de suliţă), cunoscut şi sub numele de „Omul canon", deoarece trupul lui, deosebit de armonios, dezvoltat cu ajutorul exerciţiilor fizice, era perfecţiunea, idealul fizic la care se străduiau să ajungă grecii antici.**

rivale Sparta şi Atena. Mai întîi să dăm o raită prin cetatea spartanilor. Ce de gimnazii (şcoli de sport cu piste, cu terenuri pentru exerciţii şi jocuri, stadion şi hipodrom) sînt în cetate ! În ele, după cum vedeţi, sub îndrumarea profesorilor, toţi băieţii stăpînilor de sclavi se antrenează zilnic, de la vîrsta de 6 pînă la 18 ani. Aleargă, sar în lungime şi-n înălţime, trag la ţintă cu suliţa şi arcul, fac box şi lupte, aruncă discul şi participă la pasionante curse de care, fac marşuri lungi în care se obişnuiesc să rabde de foame şi de sete. După 11 ani de antrenamente zilnice şi alţi 2 de... practică, ies din ei nişte ostaşi grozavi. Aşa se şi explică faptul că aproximativ 10 000 de asemenea ostaşi cît are Sparta pot ţine sub ascultare 250 000 de sclavi care muncesc pentru cei bogaţi fără a avea voie să practice vreun sport.

Dar în Atena ? E adevărat că şi atenienii se pregătesc de mici pentru a deveni ostaşi puternici şi pricepuţi şi pentru asta au şi ei gimnazii, mai multe şi mai frumoase decît ale spartanilor. Dar cu firea lor îndrăgostită de frumos, au descoperit ceva grozav de important atît pentru ei, cei de demult, cît şi pentru noi, cei de azi : **că prin sport omul poate să-şi formeze un trup armonios dezvoltat, la fel de frumos ca al zeilor pe care şi-i închipuiau.** Aşa că ei, spre deosebire de strămoşii lor Ahile şi Ulise, spre deosebire de contemporanii şi rivalii lor spartanii, practică sportul nu numai cu gîndul la războaie, ci mai ales din dorinţa de a deveni oameni frumoşi. Numeroşi medici (printre care şi renumitul Hipocrate) şi filozofi (Aristotel, Platon) au scris tratate despre felul în care trebuie practicat sportul, potrivit cu vîrsta, potrivit cu fiecare parte a trupului, precum şi pentru dezvoltarea în totalitate a acestuia. Iar renumiţi sculptori (Miron, Polichet) au cioplit în marmură trupuri de atleţi de-o frumuseţe desăvîrşită, care să servească drept model tuturor celor ce aveau voie şi timp să practice sportul (şi aici tot numai cei bogaţi). Totodată ei nu se mulţumeau numai cu practicarea educaţiei fizice, ci o combinau şi cu cea muzicală şi poetică, **idealul lor fiind să ajungă oameni frumoşi, dar şi cultivaţi.**

Discobolul, **adică aruncătorul de disc, cioplit în marmură de Miron, renumit sculptor antic.**

Constantin DIACONU

JOCURI DISTRACTIVE

SLALOM CU MINGEA

Participanţii : două echipe de cîte 8—10 jucători de 9—12 ani. Locul de desfăşurare : curtea şcolii. Materiale : două mingi de volei.

Se împart jucătorii în două echipe egale. La semnal, primul din fiecare echipă pleacă, conducînd pe jos, cu mîna, o minge. Din patru în patru metri, pe traseu, pe o distanţă de 16 metri, sînt aşezaţi bolovani printre care jucătorul îşi conduce mingea cu mîna prin împingere. După ce a ocolit ultimul bolovan, ridică mingea de jos şi — cu ea în braţe — se înapoiază în fugă la echipă. Înmînează mingea următorului, care pleacă şi face aceeaşi cursă ca şi primul. Jocul continuă, pînă termină ultimul din echipă, care reintră în rînd şi ridică mingea deasupra capului.

Cîştigă echipa care termină prima.

TREI ECHIPE

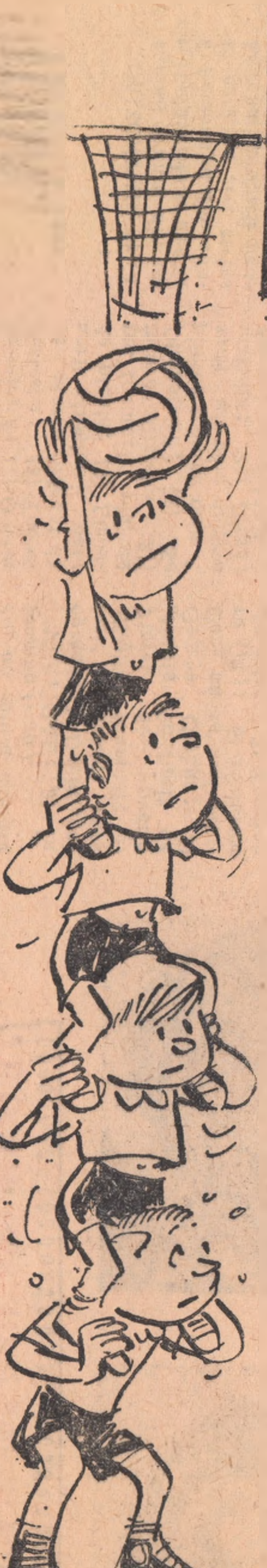
Organizăm trei echipe formate din cîte patru jucători, care au de parcurs un traseu oarecum accidentat şi cu obstacole.

Terenul poate fi ales sau pregătit ca să aibă următoarele obstacole : o groapă — nu prea adîncă — sau un şanţ de trecut, un gard sau un zid de escaladat, o ladă sau un buştean de transportat circa 10 metri. În funcţie de teren, ACESTE OBSTACOLE TREBUIE SĂ FIE ACCESIBILE, să nu creeze posibilităţi de accidentare şi să fie plasate la distanţe oarecum egale.

Parcurgerea acestui traseu începe la un semnal şi constă din modul în care jucătorii ştiu să se folosească de îndemînarea proprie şi de sprijinul tovarăşilor de echipe. Spiritul colectiv este de fapt acela care determină buna rezolvare a sarcinilor de joc.

Echipa care reuşeşte să parcurgă mai repede traseul este declarată, desigur, cîştigătoarea jocului.

Primii... „pași" în baschet

De multe ori m-am gîndit — văzînd orice joc de copii cu mingea — cînd oare s-o inventa unul în care fiecare copil să aibă mingea lui? Să nu mai văd extreme triste că jocul s-a mutat în partea cealaltă, fundași blazați uitîndu-se cu o poftă melancolică, cum la poarta adversă ceilalți se înfruptă din hîrjoana cu balonul sub ochii lui...

D-apoi și cu jocurile astea... Cînd, în sfîrșit, reușește „omul" să pună mîna sau... piciorul pe minge și sughiță de fericire — ah, e a lui, numai a lui! — îi arde arbitrul un fluierat de vede stele verzi. Ba „henț", ba „pași", ba „dublu dribling"...

Și-atunci, să nu-l crezi pe Cotoranu Dan? Iată-l cum a apucat gîfîind mingea și, văzînd că se-mbulzesc toți pe el, a rupt-o la fugă cu ea în brațe, oriunde, numai să nu i-o ia.

— Cotorane, în partea cealaltă e coșul lor! — strigă la el profesoara Lucia Constantinescu. Apoi, către mine: „E haz mare aici. E prima lor zi de antrenament și nu prea rețin regulile, le încurcă, sar cu gura".

Altă poveste e cu coșul. Prea e mic și prea e agățat sus. Și atunci iată-l pe Babin Alexandru, pe Răileanu Mircea sau pe Ilie Crinu cum se-ncruntă și cu un ultim efort... aruncă mingea la 2 metri, peste panou! Ene Vladimir, prîslea al echipei, e cam necăjit: performanța asta n-a reușit-o niciodată. Și pentru că n-a putut s-o arunce peste panou, una din mingi... a intrat în coș.

Cu haz, dar și cu trudă, intră în frumusețile baschetului micii candidați de la Școala generală 164 din Capitală — toți din clasele a V-a și a VI-a.

I. RACEANU

Săptămîna sportivă

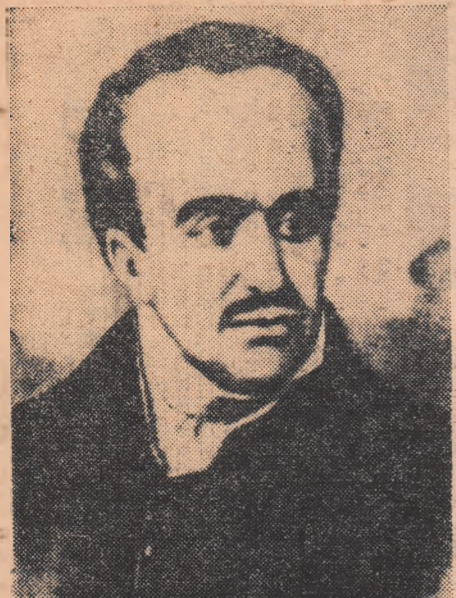
Activitate vie la Cluj

În aceste zile însorite de toamnă pionierii și școlarii Liceului nr. 10 au aplaudat numeroase întreceri sportive susținute de echipele școlii. Astfel, liceul s-a înscris în campionatul republican școlar, faza pe oraș, cu două echipe de baschet. În primul joc, echipa A a învins echipa B cu scorul de 41—14. Dintre cîștigători s-au remarcat pionierele Vanea Codruța și Nicolau Marga din clasa a VII-a A, Cuc Maria, dintr-a VII-a B și Cenan Irina, dintr-a VII-a C. Curînd aceste echipe urmează să joace cu reprezentantele Liceelor nr. 7, 1, 4 și altele.

Și școlarii care îndrăgesc atletismul au participat la pasionante întreceri. Cei din clasele a V-a, a VI-a și a VII-a s-au întrecut într-un concurs de sărituri, unde s-a remarcat în mod deosebit Ilea Cristina, din clasa a VII-a B, care a sărit 4,26 m. Aplauzele călduroase pentru bunul rezultat obținut, puteau fi la fel de bine adresate și notelor foarte bune pe care le are Cristina.

Pe lîngă antrenamentele care se fac în vederea întrecerilor viitoare, sportivii școlii pregătesc amenajarea unei baze sportive cu terenuri de volei, baschet și handbal în șapte.

AUTORUL VIEŢII SALE

Era într-o zi de vară a anului 1812...

Un om de statură mijlocie, purtînd o haină cu ţesătură de lînă aspră, de culoarea tabacului, în picioare cioareci şi cizme, iar pe cap o pălărie înaltă, cu boruri largi, mergea cu pasul grav, puţin legănat. Pe umăr avea doi desagi grei. Lîngă Blaj, s-a oprit la umbra unui copac să se odihnească. Nişte tineri seminarişti, întîmplîndu-se să treacă pe acolo, l-au zărit şi s-au îmbulzit în juru-i. Îl recunoscuseră. Era marele învăţat Gheorghe Şincai. Tinerii s-au arătat nedumeriţi că ducea cu el nişte desagi plini cu hîrtii scrise, dar Şincai le-a răspuns: *„Acesta e fătul meu, în care voi fi glorificat după moarte, dacă nu mi-a fost ruşine a-l face, pentru ce să-mi fie ruşine a-l purta?"*.

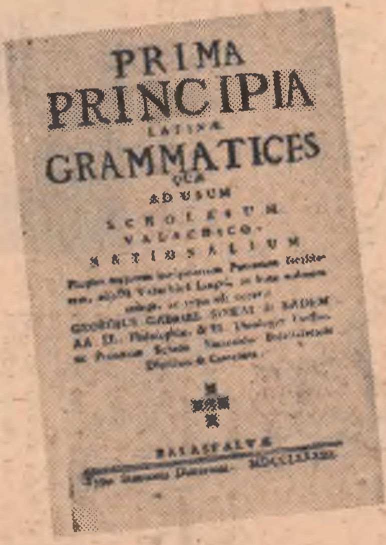
Scrierea sa *„Cronica Românilor şi a mai multor neamuri"* stîrnise furia reprezentanţilor guvernului transilvănean care ar fi hotărît că *„Opera e vrednică de foc, iar autorul de furci"*. Aşa că, bătrînul învăţat îşi purta, sărac, uitat şi urgisit, rodul studiului şi gîndirii sale dintr-un loc într-altul al Imperiului Austro-Ungar.

A murit în 1816 — luna aceasta se împlinesc 150 de ani.

Cine era acest om care a căpătat în amintirea urmaşilor o aureolă de legendă?

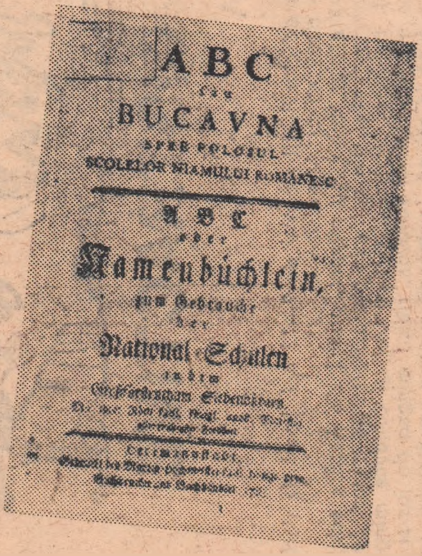
Se născuse (data naşterii nu e precizată: 1754, 1753, 1755) în *Rîciul de Cîmpie*, azi Rîciu, sat în raionul Luduş. La scurt timp, părinţii săi se stabilesc pentru toată viaţa în alt sat apropiat, Şamşud (azi numit *„Gheorghe Şincai"*). Copilul Şincai învaţă la şcolile de seamă din Transilvania şi cînd are douăzeci de ani este trimis în Italia la *Colegiul de Propaganda Fide* din Roma, unde obţine două diplome universitare. În capitala vaticană, apoi la Viena unde-şi continuă studiile, Şincai depune o muncă enormă de documentare, adunînd toate datele găsite privitoare la români, date care au fost temeliile *Cronicii* sale scrise mai tîrziu.

Întors în Transilvania este timp de doisprezece ani director al Şcolilor primare unite şi munceşte cu o rîvnă impresionantă pentru înzestrarea şi încurajarea învăţăturii în limba română, contribuie la înfiinţarea a trei sute de şcoli, scrie şi tipăreşte manuale. Dar episcopul Blajului, Ioan Bob — care datorită înclinării sale de a trăda dragostea de ţară, primeşte înfruntarea deschisă a lui Gheorghe Şincai — este pornit să se răzbune. El îl pune pe subprefectul Comitatului să-l aresteze pe Şincai, să-l supună unui interogatoriu brutal, să-l poarte pe străzile Blajului, ca pe un răufăcător, cu părul căzut pe ochi şi faţa răvăşită de lacrimi, să-l întemniţeze nouă luni şi obţine scoaterea lui Şincai din funcţia de director. Acum, începe viaţa sa chinuită, cînd cu stăruinţe, deseori umilitoare, obţine cite o muncă de pe urma căreia să poată trăi. Scrie în aceşti ani *Cronica* care-l înălţa sufleteşte, îi dădea tăria de a lupta şi speranţa de a învinge. În *Cronica* sa, Şincai răspîndeşte ideile iluminismului românesc (cunoscut sub denumirea de „Şcoala ardeleană") idei care, bazate pe documente grăitoare, susţineau şi îndreptăţeau lupta românilor din Transilvania pentru obţinerea de drepturi şi libertăţi. După interzicerea publicării *Cronicii* sale — respingere care a însemnat cea mai dureroasă lovitură primită în viaţa sa — Şincai îşi continuă zilele, conştient că suferinţele pe care le-a îndurat sînt o dovadă a slujirii poporului său, cu dîrzenie şi credinţă. Iată de ce imaginea omului cărunt, purtîndu-şi demn cu sine scrierile şi mîngîindu-se cu gîndul că răspîndirea lor se va face, măcar după moarte, a făcut să se nască în jurul lui legenda. Şincai poate fi considerat astfel, prin eroismul cu care a întîmpinat persecuţiile, *„autorul vieţii sale"*, viaţă ce ea însăşi, în afara operei scrise de învăţat, înseamnă o moştenire de preţ pe care ne-a lăsat-o.

PRIMA PRINCIPIA LATINÆ GRAMMATICES AD USUM SCHOLARUM VALACHICO-NATIONALIUM

BALASFALVÆ

ABC SAU BUCAVNA SPRE FOLOSUL SCOLELOR NIAMULUI ROMÂNESC

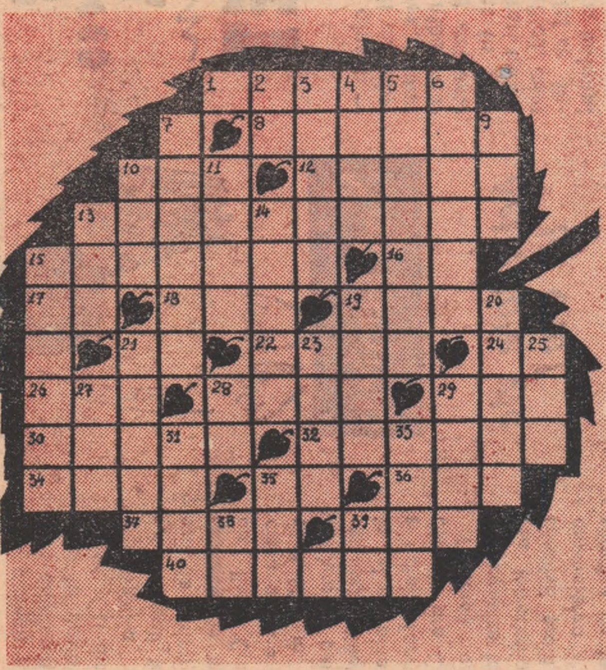
ABC ODER Namenbüchlein, zum Gebrauche der National-Schulen

Margareta MICU

A SOSIT TOAMNA...

ORIZONTAL: 1) „A ruginit frunza din vii şi rîndunelele se duc"... 8) Personajul din fabulă care nu şi-a strîns toamna provizii pentru iarnă (pop.); 10) Ajută la.. culesul viei! 12) Os de miel sau capră cu care se joacă copiii; 13) Poet român, autorul minunatei poezii „Rapsodii de toamnă" din care cităm: „S-a ivit pe culme Toamna, / Zîna melopeelor, / Spaima florilor şi Doamna / Curbitaceelor..."; 15) Drumuleţele de prin parcuri ascunse toamna sub frunzele ingălbenite; 16) Interjecţie de mirare; 17) Ovidiu Petrescu; 18) Toamna-i mereu brăzdat de norii plumburii, gata de ploaie; 19) Licoarea toamnei, plăcută tuturor vîrstelor; 21) Dimpotrivă; 22) „Se plimbă toamna prin..." sună un vers dintr-o melodie; 24) Dînsa; 26) Prefix; 28) Fabricant de obiecte ceramice; 29) Toamna-i scade consumul; 30) Legumele cu cea mai mare căutare în timpul toamnei; 32) Toamna îşi deschid şi ele larg „porţile". 34) Poet român, autorul poeziei „Cîntec de toamnă"; 35) Salutare în vînt! 36) Ca fructele „bătute"; 37) Toamna îşi numără bobocii! 39) Ţărm; 40) Împreună cu oţetul şi gogoşarii, au multă căutare toamna (sing.).

VERTICAL: 2) În ogradă!; 3) Devin „golaşi" şi părăsiţi spre sfîrşitul toamnei; 4) Viorel din poezia „Nunta Zamfirei" de George Coşbuc; 5) Care nu se mai satură (pl.); 6) Pădurice de arini; 7) Toamna îşi pierd veştmintele (nu toţi); 9) Constelaţie în emisfera australă; 10) Ansamblu de voci; 11) Căpiţe mari de fîn; 13) Bărbătuşul caprei; 14) Mediul de... ţară; 15) Migrează toamna spre ţările calde. „Şi revin cu fericire pe al ţării dulce plai!" cum spune Alecsandri într-una din poeziile sale; 19) Roade ale toamnei; 20) Rigle de forma unei litere; 21) Toamna stă mai mult pe... casă; 23) Întinsă; 25) Ustensile casnice cu... coadă; 27) În toamna vieţii; 28) Toamna sînt mînate pentru iernat, de la munte, spre şes; 29) Triunghiul mişcător şi... ţipător din înaltul cerului de toamnă; 31) Întreprindere bucureşteană; 35) Pictor român, autorul tabloului „După culesul viei"! 35) Pom cu fructe tomnatice; 38) Început de toamnă! 39) Tot în toamnă!

Dicţionar la îndemînă: OMO, ECU.

Mihai PATRAŞCU

ALBUM CINEMATOGRAFIC

SBIGNEV CYBULSKI

S-a născut la Kniaze, în anul 1927. Cel ce avea să devină un actor renumit al şcolii poloneze de filme, intenţionase în liceu să fie... contabil. Totuşi, părăseşte cursurile Academiei comerciale şi se înscrie la Şcoala superioară de artă dramatică din Cracovia. Debutează în filmul **„Generaţia"** căruia îi urmează răsunătorul succes din **„Cenuşă şi diamant"**. După o activitate de zece ani, numărînd alte reuşite cinematografice, Sbignev Cybulski s-a aflat în ultima vreme pe platourile filmelor **„Manuscrisul găsit la Saragosso"** şi **„Salto"**. În răgazul dintre filmări, este actor şi regizor de teatru.

CLAUDIA CARDINALE

În septembrie 1957, o fată modestă, care îşi petrecuse copilăria printre pescari, sosea pentru prima dată în oraşul Veneţia. Era originară din Tunis (Algeria) şi avea optsprezece ani. Spre uimirea ei, un regizor a sfătuit-o să se înscrie la Centrul experimental pentru a studia actoria. După cîteva luni, convinsă că nu are aptitudini, a plecat acasă. Totuşi, a revenit în Italia, iar după ce s-a obişnuit cu filmările, şi-a învins timiditatea devenind... cunoscuta artistă Claudia Cardinale. Cît despre talent, aţi putut să i-l apreciaţi cu toţii în filme ca **„Austerlitz"**, **„Ghepardul"** sau **„Cartouche"**.

REDACŢIA ŞI ADMINISTRAŢIA: Bucureşti, Piaţa „Scînteii" telefon 17 60 10, 17 60 20: Tiparul: Combinatul Poligrafic „Casa Scînteii". 40361